

Số: /BC-SVHTTDL

Cao Bằng, ngày 22 tháng 11 năm 2022

BÁO CÁO

Tình hình thực hiện công tác quản lý về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước năm 2022

Thực hiện Công văn số 4478/BVHTTDL-PC ngày 10/11/2022 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch về việc tổng hợp tình hình thực hiện công tác quản lý về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước năm 2022; Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch (VHTTDL) tỉnh Cao Bằng báo cáo kết quả triển khai thực hiện như sau:

I. TÌNH HÌNH TRIỂN KHAI THỰC HIỆN

- Thực hiện Quyết định số 113/QĐ-BVHTTDL ngày 19/11/2022 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch về ban hành Kế hoạch công tác quản lý về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước năm 2022. Sở VHTTDL đã ban hành các văn bản tăng cường công tác quản lý về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước trong năm 2022 gồm: Công văn số 765/SVHTTDL-QLVHGĐ ngày 29/10/2020 về việc kiểm tra rà soát, sửa đổi, bổ sung, xây dựng Quy ước xóm, tổ dân phố; Công văn số 99/SVHTTDL-QLVHGĐ ngày 16/02/2022 về việc tăng cường công tác quản lý về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước năm 2022; Công văn số 615/SVHTTDL-QLVHGĐ ngày 14/6/2022 về việc hướng dẫn, đôn đốc, tiếp tục thực hiện hương ước, quy ước trên địa bàn tỉnh Cao Bằng; Kế hoạch số 103/KH-SVHTTDL ngày 15/8/2022 về tổ chức Hội nghị tuyên truyền công tác xây dựng đời sống văn hóa cơ sở năm 2022.

- Ban hành các văn bản triển khai lồng ghép trong Phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” (TĐĐKXDĐSVH) như: Kế hoạch số 348/KH-BCĐ ngày 21/02/2022 của Ban Chỉ đạo Phong trào “TĐĐKXDĐSVH” tỉnh thực hiện Phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” năm 2022; Kế hoạch số 39/KH-SVHTTDL ngày 30/3/2022 của Sở VHTTDL về triển khai thực hiện Đề án truyền thông về phát triển Phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” năm 2022.

- Sở VHTTDL đã tổ chức triển khai thực hiện hiệu quả Quyết định số 22/2018/QĐ-TTg ngày 08/5/2018 của Thủ tướng Chính phủ về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước; Thông tư số 04/2020/TT-BVHTTDL ngày 06/8/2020 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch quy định biện pháp thực hiện chức năng quản lý nhà nước về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước trên địa bàn tỉnh Cao Bằng có hiệu quả.

- Thực hiện Báo cáo số 275/BC-BVHTTDL ngày 26/9/2022 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch về báo cáo kết quả kiểm tra công tác quản lý nhà nước về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước tại các tỉnh Nghệ An và Cao Bằng.

Sở VH TTDL tham mưu cho UBND tỉnh ban hành Quyết định bãi bỏ các Quyết định do UBND tỉnh Cao Bằng ban hành trong lĩnh vực Văn hóa, Thể thao và Du lịch trong đó bãi bỏ Quyết định số 29/2014/QĐ-UBND ngày 04/9/2014 của Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng ban hành Quy ước (mẫu) của xóm, tổ dân phố trên địa bàn tỉnh Cao Bằng, do không còn phù hợp với các căn cứ của Luật, Chính phủ và Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch ban hành với các văn bản quy phạm pháp luật của cơ quan nhà nước cấp trên.

- Hướng dẫn các đơn vị, địa phương triển khai xây dựng thực hiện hương ước, quy ước gắn với thực hiện Phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” (Chỉ thị số 05/CT-TTg ngày 09/02/2018 của Thủ tướng Chính phủ về đẩy mạnh việc thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang; Hướng dẫn xét các danh hiệu “Gia đình văn hóa”, “Xóm, tổ dân phố văn hóa” theo Nghị định số 122/2018/NĐ-CP). Thường xuyên lồng ghép trong các chương trình, Kế hoạch hoạt động của Ban Chỉ đạo Phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” tỉnh, Kế hoạch về thực hiện Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới với nội dung về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước trong.

II. KẾT QUẢ THỰC HIỆN

- Sở VH TTDL đã ban hành văn bản đôn đốc, hướng dẫn các địa phương kịp thời rà soát, sửa đổi, bổ sung, xây dựng quy ước xóm, tổ dân phố, đưa hương ước, quy ước thực sự đi vào cuộc sống của nhân dân. Tiến hành rà soát đánh giá về nội dung, quy trình xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước ở địa phương, kịp thời phát hiện những nội dung không còn phù hợp để đề xuất sửa đổi, bổ sung hoặc thay thế; tổ chức lồng ghép nội dung về xây dựng thực hiện hương ước, quy ước vào nội dung phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” để triển khai thực hiện. Kịp thời hướng dẫn, bổ sung vào quy ước xóm, tổ dân phố các nội dung “Đảm bảo nguyên tắc bình đẳng giới, Quy định thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, Kiểm soát mất cân bằng giới tính khi sinh vào hương ước, quy ước”.

- Hiện nay toàn tỉnh có 1.461/1462 quy ước xóm, tổ dân phố đã được cấp có thẩm quyền phê duyệt, đạt 99,9%, còn 01 quy ước xóm hiện nay đang xin ý kiến của cộng đồng dân cư.

- Các hương ước, quy ước tại các xóm trên địa bàn tỉnh được tổ chức đảm bảo đúng pháp luật, tiết kiệm, gìn giữ được những nét đẹp trong phong tục, tập quán của từng dân tộc, hạn chế nạn tảo hôn, thách cưới, đăng ký kết hôn đúng quy định. Việc tang được tổ chức chu đáo, trang nghiêm, đảm bảo quy định về vệ sinh môi trường và trật tự an toàn xã hội, tình trạng lãng phí, mê tín dị đoan và đám tang để lâu ngày giảm nhiều so với trước.

- Lồng ghép xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước gắn liền việc thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở với phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” và cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới,

đô thị văn minh” nhằm xóa bỏ những phong tục lạc hậu, bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống; Gắn việc thực hiện nội dung Quy ước của tổ xóm trong tiêu chí đánh giá, công nhận danh hiệu gia đình, tổ xóm văn hóa hằng năm. Quy ước sau khi được phê duyệt và triển khai thực hiện đã góp phần nâng cao chất lượng phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa”, chỉ tiêu các danh hiệu văn hóa tăng lên hằng năm.

- Năm 2022, Sở VH-TT-DL phối hợp với Vụ pháp chế tổ chức Hội nghị tập huấn công tác xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước cho 200 đại biểu là cán bộ Phòng Văn hóa và Thông tin các huyện, thành phố; cán bộ phụ trách Văn hóa - Xã hội của 161 xã, phường, thị trấn; đại biểu người uy tín (Trưởng xóm, Bí thư, Trưởng ban MTTQ, Chi hội phụ nữ, Đoàn Thanh niên, Công an viên, đại biểu dân tộc Mông) nhằm nâng cao nhận thức đối với công tác quản lý, xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước cho cán bộ, công chức tại các địa phương và những người trực tiếp xây dựng, kiểm tra, rà soát hương ước, quy ước; tổ chức kiểm tra công tác quản lý nhà nước về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước tại UBND Thị trấn Nguyên Bình và UBND xã Tam Kim, huyện Nguyên Bình. Qua kiểm tra, trên địa bàn huyện có 119/119 xóm, tổ dân phố (số liệu tính đến tháng 8/2022) có hương ước, quy ước được UBND huyện ra quyết định công nhận theo đúng trình tự, thủ tục. Nội dung các hương ước, quy ước ở khu dân cư cơ bản đã phù hợp với các nguyên tắc của quy định hiện hành: Đảm bảo chủ trương, đường lối của Đảng; chính sách, pháp luật của Nhà nước; đạo đức xã hội, phong tục, tập quán tốt đẹp của cộng đồng dân cư; bảo đảm tự nguyện, trên cơ sở thỏa thuận, thống nhất của cộng đồng dân cư; phát huy đầy đủ quyền làm chủ của Nhân dân.

Tổ chức Hội nghị tuyên truyền công tác xây dựng đời sống văn hóa cơ sở năm 2022 nhằm Hướng dẫn kỹ năng tuyên truyền, vận động nhân dân nâng cao trách nhiệm cộng đồng trong thực hiện Phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” góp phần nâng cao nhận thức đối với công tác quản lý, xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước cho cán bộ, công chức tại các địa phương và những người trực tiếp xây dựng, kiểm tra, rà soát hương ước, quy ước.

- Kết quả thực hiện hương ước, quy ước gắn với xây dựng “Gia đình văn hóa”, “Xóm, tổ dân phố văn hoá” và tương đương thực hiện theo số 122/2018/NĐ-CP ngày 17/9/2018 của Chính phủ quy định về xét tặng danh hiệu “Gia đình văn hóa”, “Thôn văn hóa”, “Làng văn hóa”, “Áp văn hóa”, “Bản văn hóa”, “Tổ dân phố văn hóa” (gọi chung là danh hiệu Gia đình văn hóa, Khu dân cư văn hóa). Kết quả:

+ Đăng ký danh hiệu Gia đình văn hóa có: 118.478/127.609, đạt 92,8%; ước hoàn thành chỉ tiêu gia đình văn hoá 85%, đạt 100% KH năm.

+ Xóm, tổ dân phố đăng ký danh hiệu văn hóa có 1.382/1.462, đạt 94,5%. Ước thực hiện hoàn thành chỉ tiêu xóm, tổ dân phố văn hoá năm 2022 là 57%, đạt 100% KH năm.

III. ĐÁNH GIÁ CHUNG

1. Thuận lợi

- Được sự quan tâm chỉ đạo của các cấp chính quyền, sự phối hợp thường xuyên của các cơ quan, ban, ngành liên quan, nhìn chung việc xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước đã được triển khai thực hiện đúng quy định, quá trình thực hiện đã có sự phối hợp chặt chẽ của ngành Tư pháp, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên đã tạo được sự đồng thuận của Nhân dân trong việc tổ chức rà soát, sửa đổi, bổ sung, xây dựng mới hương ước, quy ước. Vì vậy, trong những năm qua công tác chỉ đạo và hướng dẫn thực hiện hương ước, quy ước đã đạt được nhiều kết quả trong việc xây dựng gia đình văn hóa, xóm, tổ dân phố văn hóa, góp phần bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc.

- Quy ước được phê duyệt đưa vào thực hiện đã có nhiều tác động tích cực tới các lĩnh vực đời sống xã hội của cộng đồng dân cư. Việc thực hiện quy ước góp phần quan trọng vào việc phát huy dân chủ ở cơ sở. Các phong tục, tập quán lạc hậu dần được loại bỏ.

- Người dân nghiêm túc thực hiện quy ước đã góp phần duy trì an ninh, trật tự an toàn xã hội ở khu dân cư, phát hiện kịp thời các hành vi vi phạm pháp luật và các tệ nạn xã hội, mọi người có ý thức tôn trọng, bảo vệ tài sản của nhà nước, bảo vệ các công trình phúc lợi cũng như tài sản riêng của mỗi người dân.

2. Khó khăn, hạn chế

- Các dân tộc đang sinh sống trên địa bàn tỉnh, có nhiều phong tục tập quán khác nhau do đó đề xây dựng hương ước, quy ước trên cơ sở thoả thuận, thống nhất khó áp dụng. Việc thực hiện quy ước của một số xóm đồng bào dân tộc thiểu số còn nhiều hủ tục không còn phù hợp vẫn chưa xóa bỏ một cách triệt để như thách cưới, tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống, sinh con thứ 3 trở lên... vẫn còn tồn tại.

- Một số xóm, tổ dân phố vẫn chưa thường xuyên vận động Nhân dân thực hiện tốt hương ước, quy ước theo quy định và chưa tổ chức được việc huy động Nhân dân trong việc bảo vệ an ninh trật tự, vệ sinh môi trường, việc giám sát, tuyên truyền, chấn chỉnh khi vi phạm hương ước, quy ước.

- Các Trưởng xóm tổ dân phố hầu hết là những người cao tuổi nên việc xây dựng hương ước, quy ước còn lúng túng, kinh phí chi cho thực hiện hương ước, quy ước không được bố trí nên gặp rất nhiều khó khăn.

- Do còn hạn chế về quỹ đất nên nhiều hộ dân vẫn tổ chức đám cưới, đám tang dưới lòng lề đường. Một số đám cưới, đám tang sử dụng loa đài với âm lượng lớn; còn tình trạng rải tiền, rắc nhiều vàng mã trên đường đưa tang; phóng viêng còn nhiều vòng hoa, bức trướng. Vẫn còn một số hộ gia đình chôn cất người chết trong khu đất gia đình gần khu dân cư, chưa đúng quy định chung, nhất là khu vực nông thôn.

V. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

1. Đề nghị Vụ Pháp chế, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch ban hành văn bản hướng dẫn cụ thể về kinh phí như định mức chi cho công tác soạn thảo, rà soát, kiểm tra, thẩm định hương ước, quy ước; công tác tổ chức tuyên truyền, vận động đến Nhân dân theo thẩm quyền để địa phương áp dụng.

2. Tiếp tục tổ chức các lớp tập huấn bồi dưỡng kiến thức về nội dung, hình thức tổ chức tuyên truyền cho đội ngũ làm công tác văn hóa ở cơ sở; đồng thời cung cấp tài liệu tuyên truyền về thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới việc tang phù hợp tại địa phương.

3. Giới thiệu tuyên truyền về những mô hình tốt, cách làm hay trong thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang trên cả nước để phục vụ công tác tuyên truyền.

Trên đây là Báo cáo tình hình thực hiện công tác quản lý về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước năm 2022 của Sở VH TTDL tỉnh Cao Bằng./.

Nơi nhận:

- Vụ Pháp chế, Bộ VH TTDL (b/c);
- Lãnh đạo Sở;
- Lưu: VT, QLVHGD.

GIÁM ĐỐC

Sầm Việt An